

A9-0147/2024

22.3.2024

SUOSITUS

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (COM(2023)0791 – C9-0000/2024 – 2023/0464(NLE))

Kehitysvaliokunta

Esittelijä: Tomas Tobé

Menettelyjen symbolit

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämismenettely (ensimmäinen käsittely)
- ***II Tavallinen lainsäätämismenettely (toinen käsittely)
- ***III Tavallinen lainsäätämismenettely (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

	Sivu
LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5	
PERUSTELUT	6
LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA	8
KANSAINVÄLISEN KAUPAN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	9
ULKOASIAINVALIOKUNNAN KIRJE	14
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	15
ASIAN KÄSITTELY ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	16

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (COM(2023)0791 – C9-0000/2024 – 2023/0464(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi (COM(2023)0791),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen (08372/2023),
 - ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C9-0029/2024),
 - ottaa huomioon ... päivänä ...kuuta ... antamansa päätöslauselman, joka ei liity lainsäädäntöön, ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 105 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 114 artiklan 7 kohdan,
 - ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan lausunnon,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan kirjeen,
 - ottaa huomioon kehitysvaliokunnan suosituksen (A9-0147/2024),
1. antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle;
 2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle, komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Cotonoun sopimuksen, joka allekirjoitettiin 20 vuodeksi vuonna 2000 ja joka säätelee EU:n ja tuolloisten Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden välisiä suhteita, voimassaolon oli määrä päättyä helmikuussa 2020. Neuvottelut sitä seuraavaksi sopimukseksi päättyivät joulukuussa 2020, mutta toistuvien viivästysten vuoksi sopimus allekirjoitettiin Samoassa vasta 15. marraskuuta 2023.

Samoan sopimus tuli väliaikaisesti voimaan tammikuussa 2024, mikä on erittäin tervetullutta, koska uudessa sopimuksessa määrätään vahvistetuista, nykyaikaistetuista ja kunnianhimoisemmista puitteista yhteistyölle, joka ulottuu perinteistä kehitysyhteistyötä laajemmalle. Sopimus perustuu tärkeään säännöstöön, ja siinä vahvistetaan joustavat puitteet, jotka pohjautuvat kaikkiin osapuoliin sovellettavaan yhteiseen perustaan ja Afrikkaa, Karibian aluetta ja Tyynenmeren aluetta varten räätälöityihin alueellisiin pöytäkirjoihin. Lisäksi uusi kumppanuus perustuu useisiin kansainvälisiin sopimuksiin, ja sen yleisiksi ohjaaviksi puitteiksi on määritelty YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelma ja Pariisin ilmastopöytäkirja.

Samoan sopimus pohjautuu kuuteen yhteiseen painopisteeseen, joita ovat ihmisoikeudet, demokratia ja hallinto, inhimillinen ja sosiaalinen kehitys, osallistava ja kestävä talouskasvu ja kehitys, ympäristön kestävyys ja ilmastomuutos sekä muuttoliike ja liikkuvuus. Uusi kumppanuussopimus tarjoaa paremmat mahdollisuudet vuoropuhelulle, ja esittelijä suhtautuu myönteisesti maailmanlaajuisia liittoutumia ja kansainvälistä yhteistyötä koskeviin määräyksiin. Molemmat osapuolet korostavat olevansa sitoutuneita sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestykseen sekä kansainvälisen vuoropuhelun edistämiseen ja monenvälisten ratkaisujen etsimiseen maailmanlaajuisen toimien edistämiseksi.

Esittelijä korostaa, että on tärkeää varmistaa kehitysyhteistyön vaikuttavuus ja tulokset. Hän pitää myönteisenä, että sopimuksessa osapuolet sopivat monipuolistavansa yhteistyökeinoja siten, että hyödynnetään kaikkien käytettävissä olevien lähteiden ja toimijoiden tarjoamia toimintapolitiikkoja ja välineitä. Sopimuksen täytäntöönpanoa on kuitenkin tuettava NDICI – Globaali Eurooppa -välineestä myönnettävillä tarkoituksenmukaisilla määrärahoilla, ja AKT-kumppaneille annettavan tuen taso olisi pyrittävä säilyttämään tulevana vuosina.

Lisäksi on luotava vahvat yhteydet Samoan sopimuksen ja joulukuussa 2021 käynnistetyn Global Gateway -aloitteen välille. Agenda 2030 -toimintaohjelman suuria tarpeita ja vaadittujen investointien tasoa ajatellen esittelijä katsoo, että on ratkaisevan tärkeää saada käyttöön muita kehitysrahoituksen muotoja, jotka on sovittava yhteen kehityspoliittisten tavoitteiden kanssa.

Esittelijä korostaa parlamentaarisen diplomatian merkitystä EU:n ja AKT-järjestön välisen poliittisen vuoropuhelun vahvistamisessa. Demokraattinen vastuuvollisuus on varmistettava sopimuksen kaikilla tasoilla, ja tässä AKT-järjestön ja EU:n yhteinen parlamentaarinen edustajakokous ja kolme uutta alueellista edustajakokousta ovat tärkeässä osassa.

Samoan sopimuksessa tunnustetaan, että yhteistyö sidosryhmien, erityisesti paikallisviranomaisten sekä kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin edustajien kanssa,

on olennainen osa tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja kumppanuuden tavoitteiden edistämistä. Esittelijä kehottaakin perustamaan pikaisesti avoimen mekanismin jäseneltyä yhteistyötä varten, jotta varmistetaan sidosryhmien tehokas osallistuminen sopimuksen täytäntöönpanovaiheeseen.

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentin on annettava hyväksyntänsä, ennen kuin neuvosto voi tehdä päätöksen kyseisen sopimuksen tekemisestä.

Esittelijä suosittelee edellä mainitun perusteella, että parlamentti antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle.

**LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ,
JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA**

Esittelijä ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti saaneensa tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan mietintöä ennen sen hyväksymistä valiokunnassa:

Yhteisö ja/tai henkilö
Professor Robert Dussey, Togo's Minister of Foreign Affairs, African Integration and Togolese Abroad, the OACPS' Chief Negotiator and Chair of the Ministerial Central Negotiating Group
European Commission
EEAS
European Investment Bank
European Economic and Social Committee
CONCORD Europe
DSW
UNICEF
ECDPM

Esittelijä on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

7.3.2024

KANSAINVÄLISEN KAUPAN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

kehitysvaliokunnalle

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisestä kumppanuussopimuksesta (COM(2023)0791 – C9-0029/2024 – 2023/0464(NLE))

Valmistelija: Samira Rafaela

LYHYET PERUSTELUT

EU ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestö allekirjoittivat 15. marraskuuta 2023 Samoan sopimuksen, jolla luotiin yleinen kehys EU:n sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden suhteille. Se korvaa Cotonoun sopimuksen, joka allekirjoitettiin 20 vuodeksi vuonna 2000 ja jota oli näin ollen jatkettava. Samoan sopimukseen sisältyy kuusi painopistealaa: demokratia ja ihmisoikeudet, kestävä talouskasvu ja kehitys, ilmastonmuutos, inhimillinen ja sosiaalinen kehitys, rauha ja turvallisuus sekä muuttoliike ja liikkuvuus. INTA-valiokunnan näkökulmasta valmistelija korostaa seuraavia seikkoja:

Ensinnäkin sopimuksen olisi hyödytettävä Afrikan sisäistä kauppaa ja Afrikan mantereen taloudellista yhdentymistä Afrikan mantereen vapaakauppa-alueen (AfCFTA) kautta. Talouskumppanuussopimukset ovat hyödyllisiä välineitä, joiden pitäisi auttaa tämän tavoitteen saavuttamisessa.

Toiseksi on myönteistä, että sopimukseen sisältyy etenemissuunnitelma kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja Pariisin sopimuksen sekä vapaata ja tietoon perustuvaa ennakkosuostumusta koskeva YK:n periaatteen toteuttamiseksi. Sopimuksella olisi edistettävä kestävä kehitystä molemmilla alueilla, missä EU:n kaupan keinovalikoiman osien, kuten talouskumppanuussopimusten, yleisen tullietuusjärjestelmän, kauppaa tukevan kehitysyhteistyön mutta myös hiilirajamekanismin ja metsäkatoasetuksen, olisi vahvistettava toisiaan.

Kolmanneksi EU:n ja Afrikan maiden välisten talouskumppanuussopimusten keskeisenä tehtävänä olisi oltava pitkän aikavälin kestävän kehityksen edistäminen, köyhyyden vähentäminen ja alueellisen yhdentymisen vauhdittaminen. Talouskumppanuussopimusten olisi hyödytettävä Afrikan väestöä ja Afrikan sisäistä kauppaa.

Neljänneksi sopimuksen kauppaa ja investointeja koskevien määräysten olisi hyödytettävä kaikkia osapuolia. EU:n olisi sen vuoksi otettava huomioon Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden kanssa luotujen kauppa- ja investointisuhteiden mahdollinen epätasapaino erityisesti kestävyuden osalta.

Viidenneksi EU:n olisi tarvittaessa osallistuttava valmiuksien kehittämiseen ja tuettava tieteeseen, teknologiaan, tutkimukseen, innovointiin ja digitaaliseen siirtymään liittyviä toimia Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioissa. Lisäksi EU:n olisi tehtävä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden kanssa yhteistyötä EU:n uuteen ja voimassa olevaan kauppalainsäädäntöön liittyen, mukaan lukien hiilirajamekanismi ja pakkotyön kieltö.

Kuudenneksi on myönteistä, että sopimukseen sisältyy vahvoja ihmisoikeussitoumuksia. Sopimuksen olisi autettava torjumaan eriarvoisuutta, ja sen täytäntöönpanossa olisi otettava kattavasti huomioon sukupuolinäkökulma, johon sisältyvät muun muassa sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolinäkökohtia koskevat luvut kauppasopimuksissa.

Kansainvälisen kaupan valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kehitysvaliokuntaa suosittamaan, että parlamentti antaa hyväksyntänsä ehdotukselle neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisestä kumppanuussopimuksesta.

**LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT,
JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA**

Valmistelija on saanut tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan lausuntoa (ennen sen hyväksymistä valiokunnassa):

Yhteisö ja/tai henkilö
Dr. James Nyomakwa-Obimpeh (PhD)
Professor Robert Dussey, Togo's Minister of Foreign Affairs, African Integration and Togolese Abroad, the OACPS' Chief Negotiator and Chair of the Ministerial Central Negotiating Group
CONCORD Europe

Valmistelija on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välinen kumppanuussopimus
Viiteasiakirjat	05789/2024 – C9-0029/2024 – 2023/0464(NLE)
Asiasta vastaava valiokunta	DEVE
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Samira Rafaela 24.1.2024
Hyväksytty (pvä)	7.3.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 29 –: 2 0: 5
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Barry Andrews, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Thierry Mariani, Margarida Marques, Emmanuel Maurel, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Dominik Tarczyński, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Jan Zahradil
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Marek Belka, Anna Cavazzini, José Manuel García-Margallo y Marfil, Enikő Győri, Cristina Maestre Martín De Almagro, Javier Moreno Sánchez, Manuela Ripa, Witold Jan Waszczykowski
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Andrea Bocskor, Paola Ghidoni, Ivo Hristov, Virginie Joron, Ska Keller, Dace Melbārde, Wolfram Pirchner, Aušra Seibutyte

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNONANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

29	+
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski, Jan Zahradil
ID	Paola Ghidoni, Danilo Oscar Lancini
NI	Andrea Bocskor, Enikő Győri
PPE	José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Dace Melbārde, Wolfram Pirchner, Aušra Seibutytė, Jörgen Warborn
Renew	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Ivo Hristov, Bernd Lange, Cristina Maestre Martín De Almagro, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Inma Rodríguez-Piñero, Kathleen Van Brempt
The Left	Helmut Scholz

2	-
ID	Thierry Mariani
The Left	Emmanuel Maurel

5	0
ID	Virginie Joron
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Anna Cavazzini, Ska Keller, Manuela Ripa

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää

1.3.2024

ULKOASIAINVALIOKUNNAN KIRJE

Tomas Tobé
Puheenjohtaja
Kehitysvaliokunta

Asia: Lausunto ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta (COM(2023)0791 – C9-0029/2024 – 2023/0464(NLE))

Arvoisa puheenjohtaja

Ulkoasiainvaliokunta päätti kokouksessaan 22. helmikuuta 2024¹ antaa siltä edellä mainitussa menettelyssä pyydetyn lausunnon kirjeen muodossa ja erityisesti pyytää asiasta vastaavaa kehitysvaliokuntaa suosittamaan, että ehdotus neuvoston päätökseksi hyväksytään.

Pyydän Teitä sisällyttämään liitteenä olevan ulkoasianvaliokunnan lausunnon asianmukaisesti suositukseenne.

Kunnioittavasti

David McAllister

EHDOTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kehitysvaliokuntaa suosittamaan, että ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta hyväksytään.

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: David McAllister (puheenjohtaja ja valmistelija), Witold Jan Waszczykowski (varapuheenjohtaja), Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Adam Bielan, Benoît Biteau, Krzysztof Brejza, Udo Bullmann, Traian Băsescu, Olivier Chastel, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Loucas Fourlas, Giorgos Georgiou, Francisco Guerreiro, Bernard Guetta, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Sergey Lagodinsky, David Lega, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Wolfram Pirchner, René Repasi, Thijs Reuten, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Nacho Sánchez Amor, Dominik Tarczyński, Lucia Vuolo, Mick Wallace, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, and João Albuquerque, Milan Brglez, Mónica Silvana González, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Maria Veronica Rossi (työjärjestyksen 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti).

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

13	+
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
PPE	György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Christian Sagartz, Sven Simon, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Catherine Chabaud
S&D	Mercedes Bresso, Mónica Silvana González, Carlos Zorrinho

1	-
ID	Bernhard Zimniok

4	0
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose, François Thiollet

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää

ASIAN KÄSITTELY
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välinen kumppanuussopimus	
Viiteasiakirjat	05789/2024 – C9-0029/2024 – 2023/0464(NLE)	
Kuuleminen tai hyväksyntäpyyntö (pvä)	19.2.2024	
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	DEVE 11.3.2024	
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 11.3.2024	INTA 11.3.2024
Esittelijä(t) Nimitetty (pvä)	Tomas Tobé 14.6.2021	
Valiokuntakäsittely	24.1.2024	
Hyväksytty (pvä)	19.3.2024	
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 13 -: 1 0: 4	
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Mercedes Bresso, Catherine Chabaud, Ryszard Czarnecki, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Christian Sagartz, François Thiollet, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok	
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Caroline Roose, Carlos Zorrinho	
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Sven Simon	
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	22.3.2024	